

Azərbaycan təhsilinin ixrac modeli – UNEC-in Dərbənd filialı

Tədris mərkəzi Rusiya Federasiyasında fəaliyyət göstərən yeganə xarici universitet bölməsidir

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin sərəncamı ilə Azərbaycan Dövlət İqtisad Universitetinin Dərbənd filialının direktoru Qurban Qurbanov Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyasının Dağıstan Respublikası arasında humanitar, o cümlədən təhsil sahəsində əlaqələrin inkişafında göstərdiyi xidmətlərinə görə "Dostluq" ordeni ilə təltif edilib. Qurban Qurbanovla Azərbaycan-Dağıstan elmi-mədəni əməkdaşlığının dünəni və bu günü barədə müsahibəni təqdim edirik.

– Qurban müəllim, Prezident İlham Əliyevin Sərəncamı ilə "Dostluq" ordeni ilə təltif olunmağınız münasibətilə sizi təbrik edirik. Bu mükafat sizin üçün nə ifadə edir?

– Təşəkkür edirəm. Bu yüksək mükafat böyük qürur, eyni zamanda, məsuliyyət hissidir. Hesab edirəm ki, bu orden təkcə mənim fəaliyyətimə verilən qiymət deyil. Bu, Dağıstanda yaşayan azərbaycanlıların, Azərbaycan-Dağıstan dostluq münasibətlərinin inkişafına töhfə verən insanların, eləcə də UNEC-in Dərbənd filialının kollektivinin əməyinə verilən yüksək dəyərdir. Eyni zamanda, iki xalq arasında dostluq və əməkdaşlığın yüksək səviyyədə olduğunu göstərən mühüm bir qiymətləndirmədir. Prezident İlham Əliyevin bu diqqəti bizim üçün çox önəmlidir və mən Prezidentə əməyimizi yüksək qiymətləndirdiyi üçün təşəkkürümü bildirirəm.

– UNEC-in Dərbənd filialının tarixi ulu öndər Heydər Əliyevin adı ilə bağlıdır. Filialın yaradılması təşəbbüsünün əhəmiyyəti barədə nə deyə bilərsiniz?

– Bəli, Dərbənd filialının yaradılması ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata keçirilib. O, Dağıstanı tarixi, mədə-

ni və humanitar baxımdan çox yaxın hesab edirdi. Bu münasibətlərin kökündə həm də Əziz Əliyevin Dağıstandakı tarixi xidmətləri dayanırdı. O, müharibə illərinin ən ağır dövrlərində Dağıstan xalqına böyük dəstək göstərmişdi və bu yaddaş nəsil-dən-nəslə ötürülmüşdü.

Heydər Əliyev bu tarixi əlaqəni daha sistemli formaya saldı. Onun təşəbbüsü ilə Dərbənddə Azərbaycan ali təhsil müəssisəsinin filialının yaradılması ideyası reallaşdı. Bu, sadəcə, bir universitet açmaq deyildi, bu, gələcək nəsilləri bir-birinə bağlayan strateji humanitar layihə idi. Heydər Əliyev Dağıstana, burada və bütün dünyada yaşayan azərbaycanlılara hər zaman xüsusi diqqət göstərmişdi. O, yaxşı bilirdi ki, regionun

inkışafı üçün savadlı, peşəkar kadrların hazırlanması vacibdir.

Qürurvericidir ki, bu təşəbbüs çox böyük müsbət nəticələr verdi. Filialın yaradılması ilə Dağıstan və xüsusilə Dərbənd gəncləri üçün keyfiyyətli ali təhsil almaq imkanları genişləndi. Məzunlarımız bu gün həm Dağıstanda, həm də Azərbaycanda müxtəlif sahələrdə uğurla fəaliyyət göstərirlər. Bu gün xüsusilə məmnunluq doğuran məqamlardan biri də odur ki, Ulu öndərin bu siyasi Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir.

– UNEC-in Dərbənd filialının hüquqi statusu və fəaliyyəti barədə danışardınız.

– Bir vaxtlar Dərbənddə müxtəlif ali təhsil müəssisələrinin filialları fəaliyyət göstərirdi. Lakin sonrakı illərdə Rusiyada təhsil sahəsində tələblər əhəmiyyətli dərəcədə sərtləşdirildi və bir çox filiallar bu tələblərə cavab vermədikləri üçün fəaliyyətlərini dayandırdılar. UNEC-in Dərbənd filialı isə bütün təhsil standartlarına uyğun fəaliyyət göstərərək öz mövqeyini qoruyub saxlaya bildi. Filialımız Rusiya Federasiyasının Təhsil və Elm Sahəsində Nəzarət üzrə Federal Xidmətinin (Rosobrnadzor) verdiyi lisenziya əsasında fəaliyyət göstərir. Filialın maddi-texniki bazası, tədris infrastrukturunu və akademik heyəti yüksək səviyyədə formalaşdırılıb. Tədrisin keyfiyyətinə xüsusi diqqət yetirilir.

UNEC-in Dərbənd filialı Rusiya Federasiyasında fəaliyyət göstərən yeganə xarici universitet filialıdır və bu, bizim üçün böyük qürur mənbəyidir.

– Filialın fəaliyyəti iki xalq arasında əlaqələrin inkişafına necə təsir göstərir?

– Mən hesab edirəm ki, UNEC-in Dərbənd filialı bu gün sadəcə ali təhsil müəssisəsi deyil, Azərbaycanla Dağıstan arasında humanitar və mədəni əlaqələrin

birlişdirən mühüm körpüdür.

Biz Azərbaycan və Dağıstan arasında keçirilən bütün mühüm tədbirlərdə fəal iştirak edirik. Filialımızda mütəmadi olaraq elmi konfranslar, mədəni tədbirlər, görüşlər və yubiley mərasimləri təşkil olunur. Bu tədbirlər iki xalqın ortaq tarixini, mədəniyyətini və dostluq münasibətlərini gənc nəsllə daha yaxından tanıdır.

Xüsusilə ümummilli lider Heydər Əliyevin anadan olmasının 100 illik yubileyinin Dərbənd filialında böyük təntənə ilə qeyd olunması xüsusi vurğulamaq istədim. Yubiley çərçivəsində universitetdə Heydər Əliyev Muzeyinin açılışı oldu. Burada Ulu öndərin Azərbaycana gəlmiş Dağıstan nümayəndələri ilə görüşlərinin nadir fotoları, tarixi sənədlər, arxiv materialları və onun Azərbaycan-Dağıstan münasibətlərinin inkişafındakı rolunu əks etdirən eksponatlar nümayiş olunur. Muzey bu gün tələbələr, qonaqlar və şəhər sakinləri üçün mühüm ziyarət məkanlarından birinə çevrilib. Eyni zamanda, hər il 31 Dekabr – Dünya Azərbaycanlılarının Həmrəyliyi Günü ərəfəsində geniş şəkildə qeyd olunur.

– Sonda nə demək istərdiniz?

– Mənə göstərilən yüksək etimada görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə bir daha dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Bu mükafatı Azərbaycan-Dağıstan dostluğunun inkişafına xidmət edən bütün insanların əməyinə verilən qiymət kimi qəbul edirəm.

XQ

Şairlər yurdunun şeir günü

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin qərarı ilə Mikayıl Müşfiqin doğum günü şeir bayramı elan edilib. Düz 16 ildir ki, nakam şairin doğum günündə duyğu və düşüncələrimizi şeirə, poetik sözə kökləyirik.

Sözün duyğuya, duyğunun isə misraya çevrildiyi Şairlər Günündə Azərbaycana müxtəlif ölkələrdən qələm adamları qonaq gəlirlər. Poetik məclislər keçirilir, nakam şairimizin rəmzi məzarı olan Xəzər dənizinə qırmızı qorənfillər sapılaraq xatirəsi yad edilir.

Ümumiyyətlə, Azərbaycan milli ədəbiyyatı hər zaman işıqlı şair obrazları ilə zəngin olub. Şəms Təbrizi, İzzəddin Həsənoğlu, Nizami Gəncəvi, Məhəmməd Füzuli, İmadeddin Nəsimidən üzü bu yana klassiklərimiz əsrlərin yaddaşına həkk olunmuş söz sənətkarlarıdır. Onların davamçıları da milli-mənəvi yaddaşın qoruyucuları kimi tarix yaratdıblar. Mikayıl Müşfiq kimi.

Bu il daha çox poeziya ilə nəfəs alırıq, desək, yanılmazıq. Xaqani Şirvaninin 900, Nizami Gəncəvinin 885, Aşıq Ələsgərin 205, Səməd Vurğunun və Süleyman Rüstəmin 120, Qabil və Mədəni Gülgünün 100 illiyi ilə bağlı mərasimlər keçirilir.

Əslində, xalqımızın həyatının, demək olar, bütün günləri poeziyaya sıx bağlıdır. Elə bu yaxınlarda bir neçə gün ərzində AMEA-nın əsas binasının önündəki Elmlər parkında təmtəraqla keçiriləcək VI Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalının təəssüfatları hələ də təza-tədrir. Azərbaycan, Türkiyə, Özbəkistan, Qazaxıstan, Qırğızıstan, Macarıstan və Yunis Əmrə günləri bir-birindən maraqlı təşkil edilmişdi. Türkoşlu ölkələrdən tanınmış alimlərin, qələm adamlarının, nəşirlərin iştirakı ilə festivalda şeir saatları, müzakirələr, kitab təqdimatları, elmi konfranslar, film nümayişləri, konsert proqramları ilə yanaşı, görkəmli ədiblərin yubileyləri də qeyd edildi.

Şairlər Günü ilə bağlı məclislər xüsusilə yaddaqlan oldu. Yazıçılar Birliyinin Nətvan klubunda məxsusi toplantı keçirildi. AYB sədri, Xalq yazıçısı Anar, 1-ci katib, Xalq yazıçısı Çingiz Abdullayev, sədr müavini, şair Rəşad Məcid, yazıçı Seyran Səxavət, Türkiyənin tanınmış bəstəçisi, şair Esat Kabaklı, tənqidçi Əsəd Cahangir, şair Xəyal Rza poeziyanın cəmiyyət həyatımızdakı yerindən, söz sənətinin mənəvi dünyamızdakı rolundan bəhs etdilər. Həmin gün həm də Xalq şairi Vaqif Səmədoğlunun doğum günü olduğu üçün xatirəsi hörmətlə anıldı. Şairlər Günündə bir araya gələn söz adamları öz yaradıcılıqlarından nümunələr təqdim etdilər.

Poeziyanın gücü və gözəlliyi bir daha nümayiş olundu. Sonra VI Türk Dünyası Ədəbiyyat və Kitab Festivalında fərqlənənlərə sertifikatlar, fəxri fərmanlar verildi.

Ardınca Sahil metrosu istiqamətində Xəzərə gülsəpmə mərasimi oldu. Şairlər dənizin sahilinə yollanaraq, əllərində çiçək dəstələri, dillərində Müşfiqin misraları dalgalara üz tutdular:

*Xəyalımız üzəydi sevda dənizlərində,
Ləpələr üzərində.
Sular xırçın olaydı,
İltamunun yelkəni zərrin saçın olaydı.*

Xəzərin qoynuna atılan qorənfillər güllərə deyil, güllələrə tuş gəlmiş Müşfiqlə bərabər, təleyi yarımçıq qalan bütün Azərbaycan yazarlarının xatirəsinə sonsuz ehtiramın ifadəsi oldu.

Həmin gün Bakıda Müşfiqin abidəsi önündə, doğma yurdu Xızıda, digər şəhər və rayonlarda da Şairlər Günü qeyd edildi. Axşam isə Heydər Əliyev Sarayında Səməd Vurğunun 120 illiyinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə keçirildi. Xalq yazıçısı Anar onun əbədiyaşar poeziyasını layiqincə dəyərləndirdi. İncəsənət ustaları şairin şeir və poemalarından parçalar səsləndirdilər, sözlərinə bəstələnmiş mahnıları ifa etdilər.

Sumqayıtlı yazarlar da Şairlər Günündə bulvarın "Damba" adlanan ərəzində dənizə güllər atıb şeirlər oxudular. Sumqayıt Gənclər Evi və S.Vurğun adına Mərkəzi Kitabxananın təşkilatçılığı ilə Müşfiqin həyat və yaradıcılığına həsr olunan gecə də hər kəsi şairin həmişəbahar dünyasına qovuşdurdu.

Təəssüf ki, həmin gün ürəyi daim gənclik eşqi ilə döyünən şair, Əməkdar mədəniyyət işçisi, Prezidentin fərdi təqaüdüçüsü Əşrəf Veysəlli 88 yaşında dünyasını dəyişdi. Şəhər rəhbərliyinin təşəbbüsü ilə Poeziya Evinə onunla vida mərasimi keçirildi, öz səsi ilə lentə alınmış şeirləri təqdim olundu, xatirələr dilə gəldi və sonda şair dəniz dalgalarını xatırladan alqış sadaları ilə haqq dünyasına yola salındı...

Bəli, şairlər ədəbiyyətə qovuşurlar, onların yazdıqları isə oxucuların yaddaşında və dilində yaşayır. Şairlər Günündə bunun bir daha şahidi olduq.

Əli NƏCƏFXANLI
XQ

Səməd Vurğun–120

Bakıda və Aşqabadda yubiley təqdimatları

Heydər Əliyev Sarayında Xalq şairi Səməd Vurğunun 120 illik yubileyinə, zəngin ədəbi irsinə həsr olunmuş ədəbi-bədii gecə keçirilib.

Poeziya məclisində Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin sədri, Xalq yazıçısı Anar bildirib ki, Səməd Vurğunun zəngin və parlaq irsi bu gün də xalqımızın müxtəlif nəsillərinin nümayəndələrini Vətəni, torpağı və ana dilini sevməyə səsləyir: "Məktəb illərindən Səməd Vurğunun "Azərbaycan" şeirini əzbər bilirik və poeziyamızda bu qədr geniş yayılan başqa bir nümunə tapmaq çətindir. Səməd Vurğun qəlblərdə yaşayır və bundan sonra da yaşayacaq. Çətin və

mürəkkəb bir dövrdə fəaliyyət göstərən şair öz yaradıcılığı ilə xalqın yaddaşında silinməz iz qoyub. Onun "Vaqif" pyesi Azərbaycan xalqını məhv etməyin mümkünsüz olduğunu bir daha xatırladır. İllər keçsə də, şairin sözü və ideyaları hər zaman yaşayacaq və eşidiləcək".

AYB-nin katibi İlqar Fəhmi, rejissoru Mehriban Zəkinin hazırladığı ədəbi-bədii təqdimatda incəsənət ustaları şairin şeir və poemalarından parçalar səsləndiriblər, musiqiçilər yubilyarın

sözlərinə bəstələnmiş mahnıları ifa etdilər.

Türkmənistan Dövlət Universitetində də türkmen xalqı Azərbaycanın Xalq şairinin anadan olmasının 120 illiyinə həsr olunmuş yubiley məclisi keçirilib.

AYB-nin katibi, Əməkdar mədəniyyət işçisi İlqar Fəhmi Səməd Vurğunun bənzərsiz yaradıcılığı ilə XX əsr Azərbaycan ədəbiyyatının inkişafında müstəsna rol barədə söz açıb.

Sonra Milli Məclisin deputatı, Azərbaycan-Türkmənistan parlamentlərarası dostluq qrupunun üzvü Hikmət Məmmədov "Səməd Vurğunun yaradıcılığında vətən mövzusu", AMEA Ədəbiyyat İnstitutunun elmi katibi, dosent Aygün Bağırılı "Səməd Vurğun və Türk dünyası" mövzusunda məruzələri dinlənilib.

Məclisdə qeyd olunub ki, Azərbaycanın ədəbi fikir salnaməsində xüsusi yer tutan Səməd Vurğunun çoxşaxəli fəaliyyətinin qayəsində azərbaycançılıq amalı dayanır. Ədəbi əsərləri Türk respublikalarında da böyük maraq və sevgi ilə qarşılanıb, pyesləri dəfələrlə səhnələşdirilib.

XQ

Turizm sektorunda insan alverinə qarşı mübarizə

Azərbaycan Turizm və Menecment Universitetində QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə "İnsan alveri ilə mübarizədə təhsil müəssisələrinin rolunun gücləndirilməsi" mövzusunda təlim təşkil olunub.

Rektor İlham Mədətov belə maarifləndirmənin turizm sahəsində çalışan və gələcəkdə bu sektorda fəaliyyət göstərəcək tələbələrin insan alveri ilə mübarizədə məlumatlılığına dəstək olduğunu bildirib.

"Polisə Dəstək" İB-nin sədri Şəmsəddin Əliyev mövzu ilə bağlı çıxışında XXI əsrdə insan alverinin yaratdığı təhlükələrdən, bu cinayətin qarşısının alınmasında profilaktik tədbirlərin rolundan ətraflı danışdı. O, insan alverinin transmilli mütəşəkkil cinayətkarlığın xüsusilə ağır növü kimi global bir problema çevrildiyini vurğulayıb. Nəticə qeyd edib ki, gənclərin və turizm sektorunda çalışan şəxslərin bu təhlükə barədə məlumatlandırılması belə cinayətlərlə mübarizədə önəmli vasitədir.

Daxili İşlər Nazirliyi İnsan Alve-

rinə qarşı Mübarizə Baş İdarəsinin baş əməliyyat müvəkkili, polis polkovnik-leytenantı Vamiq Naməndzadə bildirib ki, insan alverinə qarşı mübarizədə hüquq-mühafizə orqanları ilə yanaşı, cəmiyyətin, o cümlədən turizm qurumlarının fəal iştirakı zəruridir.

Layihə üzrə ekspert Aydın Kərimov

turizm sahəsində qanunvericiliyin tələbləri, insan alveri ilə mübarizənin hüquqi əsasları və bu sahədə vətəndaşların hüquq və vəzifələri barədə ətraflı məlumat verib.

Təlimdə geniş fikir mübadiləsi aparılıb, suallar cavablandırılıb.

XQ